

Một Góc Nhìn về Sự Phát Triển Ở Việt Nam (mà nhiều người cứ lớn tiếng khen)

Tôi thấy nhiều người bình luận là:

“Chị không thấy đất nước mình đã thay đổi nhiều lắm sao? Ngày xưa đường đất, giờ đường bê tông; ngày xưa nhà tranh, giờ nhà cao tầng. Sao chị không thấy sự phát triển đó để khen?”

Lời bình luận này nghe rất ngu ngơ. Bởi vì một đứa trẻ, dù không ai dạy, nó cũng sẽ lớn. Bạn không thể tự hào rằng “ngày xưa tôi cao 80cm, bây giờ tôi 1m70”; vì đó là quy luật sinh học, ***không phải sự thành tựu***. Cũng y như vậy, một quốc gia sau hàng chục năm hòa bình mà có đường bê tông, có nhà cao tầng, không phải là điều để hãnh diện. Đó chỉ là điều tự nhiên phải có, nếu con người còn làm việc và thời gian còn trôi đi. Cái đáng nói là: ***“Khi bạn lớn lên, bạn trở thành người tử tế hơn, hay chỉ là có một thân xác to hơn?”***

Một đất nước thật sự phát triển không đo bằng số tầng cao ốc, mà bằng ***mức độ tự do, công bằng và phẩm giá của người dân***. Bê tông có thể che mưa, nhưng không thể che sự bất công. Đường nhựa có thể chạy nhanh, nhưng không thể chạy trốn khỏi nỗi sợ nói thật.

Và GDP có thể tăng, nhưng nếu niềm tin của con người giảm, thì đó ***không phải là phát triển; mà chỉ là sự phình to trong ảo tưởng***. Nếu muốn tự hào, hãy so với những nước cùng xuất phát điểm:

- Hàn Quốc sau chiến tranh nghèo đói, 60 năm sau trở thành nền kinh tế công nghệ.
- Nhật Bản từ đồng tro tàn, vươn lên thành quốc gia văn minh bậc nhất thế giới.
- Singapore không có tài nguyên, nhưng xây được nhà nước liêm chính, dân được tôn trọng.

Còn Việt Nam thì sao?

Sau gần nửa thế kỷ, người dân vẫn phải “xin” từng miếng giấy tờ, “chạy” từng thủ tục, “đóng” từng khoản phí không tên. Nếu đó là phát triển, thì xin hỏi: “phát triển cho ai?”

Cái đáng sợ nhất không phải là nghèo, mà là sự tự mãn trong hoàn cảnh ***nghèo trí tuệ***.

Người ta tưởng rằng bê tông là biểu tượng của văn minh, mà quên rằng văn minh bắt đầu từ cách con người đối xử với nhau. Một quốc gia có thể có đường cao tốc, nhưng nếu dân phải cúi đầu trước cửa quyền, thì đó chỉ là một xã hội được tráng xi măng lên sự sợ hãi.

Đừng khoe rằng đất nước đã khác xưa, khi điều duy nhất nhìn ***thấy khác là lớp sơn ngoài tường***.

Hãy hỏi xem:

- Con người có được tôn trọng hơn không?
- Tiếng nói của dân có được lắng nghe không?
- Luật pháp có còn phục vụ công lý hay phục vụ quyền lực?

Bởi vì, một đất nước không thể gọi là phát triển, nếu ***người dân vẫn phải xin để được sống*** đúng luật. Khi người dân phải nuôi cả nhà nước. Đó không phải là phát triển.

Ở Việt Nam, từng đứa trẻ vẫn còn ngồi trên ghế nhà trường đã ***phải đóng tiền để “xây dựng đất nước,” “ủng hộ đồng bào thiên tai,” “xây trường học...”*** Những em bé mới mười tuổi đã bắt đầu gánh nghĩa vụ “cứu người lớn”; Trong khi người lớn ấy là những người đang được trả lương để quản lý quốc gia. Mỗi khi bão lũ xảy ra, thay vì có quỹ dự phòng quốc gia được vận hành minh bạch, thì chính phủ lại ngửa tay xin tiền dân. Từng người nông dân, công nhân, bà bán hàng rong, chủ tiệm tạp hoá, thậm chí từng lớp học, từng doanh nghiệp nhỏ... đều phải ***“đóng góp cứu trợ.”***

Và rồi có người vẫn nói: ***“Đất nước mình đã thay đổi nhiều rồi mà.”***

Thay đổi ư? Khi người dân vẫn phải trả tiền cho những thứ lẽ ra thuộc về phúc lợi. Một đất nước đứng thứ 5 về quy mô kinh tế ở Đông Nam Á, nhưng ***trẻ em vẫn không được học miễn phí, bệnh nhân vẫn phải “đặt phong bì” để được nằm bệnh viện, và người già vẫn phải sống nhờ con cái***, thay vì được bảo đảm bằng hệ thống an sinh. Nếu đó gọi là “thay đổi,” thì đó là sự thay đổi trên giấy, chứ không phải trong phẩm giá con người.

Ở các quốc gia phát triển, người dân nộp thuế để được bảo vệ. Còn ở Việt Nam, người dân nộp thuế, rồi lại bị kêu gọi đóng góp thêm để vá lỗi của chính **bộ máy cai trị**.

- Người dân trả tiền cho trường, rồi trường vẫn xuống cấp.
- Trả tiền cho bệnh viện, rồi vẫn phải mang thuốc từ nhà.
- Trả tiền cho quỹ thiên tai, rồi khi lũ lụt về, người dân vẫn tự bơi trong nước mắt của mình.

Đó không phải là “phát triển,” mà là một vòng luẩn quẩn của sự bóc lột hợp pháp hoá bằng khẩu hiệu.

Các bạn bảo: **“Hãy nhìn vào những điều tích cực chứ.”**

Những “điều tích cực” mà các bạn nói là gì vậy? Xin chỉ cho tôi “điều tích cực” nào khiến người Việt hôm nay sống hạnh phúc hơn, công bằng hơn, hay ít sợ hãi hơn?

- GDP đó có cao hơn những quốc gia từng thua xa Việt Nam ba mươi năm trước hay không?
- Hãy thử nhìn chung quanh: bao nhiêu người lao động đang sống lay lắt với đồng lương không đủ trang trải, Những con đường bê tông mà các bạn tự hào cũng chính là nơi từng đứa trẻ phải đạp xe sát bên xe “container,” xe khách, xe tải, vì không có nổi một làn đường an toàn cho người dân.
- Đường có thể phẳng, nhưng sinh mạng con người lại gặp ghềnh hơn bao giờ hết.
- Ngay cả trong bệnh viện, đáng lẽ ra là chỗ cuối cùng còn lại của nhân đạo, đã bao nhiêu người phải chết trước cánh cửa cấp cứu **chỉ vì không kịp nộp viện phí, chỉ vì y tá, bác sĩ còn bận “hỏi giấy tờ”?**

Đó là cái mà bạn gọi là “phát triển” sao?

Một xã hội nơi mạng người rẻ hơn một chữ ký, nơi sự sống phải xếp hàng chờ được phép cứu, thì mọi chỉ số GDP đều vô nghĩa.

Nếu đó là “phát triển,” thì xin lỗi đó không phải là tiến bộ, mà là sự thích nghi của người dân với bất công. Một quốc gia không thể được gọi là “phát triển” khi trẻ em phải đóng góp để cứu người lớn, khi người dân phải quyên góp cho những sai lầm của chính quyền, và khi người nộp thuế phải nộp thêm lần nữa để được đối xử như con người.

Thay đổi thật sự không nằm ở màu của bê tông, mà ở màu của lương tri. Và chừng nào người dân còn phải đi xin công lý, thì mọi con đường lát nhựa chỉ là lớp sơn mỏng trên một nền đất mục.

FB Hong Thai Hoang
Trần văn Giang - ghi lại

NGUỒN: <https://www.nongnghiephaingoi.com/2025/11/06/mot-goc-nhin-ve-su-phat-trien-o-viet-nam-fb-hong-thai-hoang>